

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **M. L.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 września 2012 r. do 16 września 2012 r. jako zlecenioborca u płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

za miesiąc 09/2012 r. – 180,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne:

za miesiąc 05/2012 r. – 159,73 zł.

Decyzją nr (...) z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **J. K.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 maja 2012 r. do 6 maja 2012 r. jako zlecenioborca u płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

za miesiąc 05/2012 r. – 360,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne:

za miesiąc 05/2012 r. – 319,46 zł.

Decyzją nr (...) z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **L. D.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 maja 2012 r. do 5 maja 2012 r. jako zlecenioborca u płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

za miesiąc 05/2012 r. – 940,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne:

za miesiąc 05/2012 r. – 834,16 zł.

Decyzją nr (...) z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **W. K.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 22 września 2012 r. do 22 września 2012 r. jako zlecenioborca u płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

za miesiąc 09/2012 r. – 180,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne:

za miesiąc 09/2012 r. – 159,73 zł.

Decyzją nr (...) z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **W. B.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 września 2012 r. do 16 września 2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

za miesiąc 09/2012 r. – 180,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne:

za miesiąc 09/2012 r. – 159,73 zł.

Decyzją nr (...) z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że **A. M.** podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 maja 2012 r. do 6 maja 2012 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczna podstawa wymiaru składek wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

za miesiąc 05/2012 r. – 300,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne:

za miesiąc 05/2012 r. – 319,46 zł.

W uzasadnieniu wskazano, że organ rentowy w okresie od 28 października 2014 r. do 25 listopada 2014 r. przeprowadził kontrolę wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych przez płatnika składek Związek (...) w (...) Oddział w Ł.. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

Płatnik w okresie objętym kontrolą zawierał umowy cywilnoprawne, którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono następujące umowy o dzieło zawarte pomiędzy:

- płatnikiem składek a **M. L.**. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie w miesiącu wrześniu 2012 r. – 180 zł brutto,

- płatnikiem składek a **J. K.**. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Międzynarodowej Wystawie Psów /opis psów/. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie w miesiącu maju – 360 zł brutto,

- płatnikiem składek a **L. D.**. Przedmiotem w/w umowy było: oprawa muzyczna. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczony otrzymała wynagrodzenie w miesiącu maju 2012 r. – 940 zł brutto,

- płatnikiem składek a **W. K.**. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów (wykonanie opisu psa). Z tytułu zawartej umowy ubezpieczona otrzymała wynagrodzenie w miesiącu wrześniu 2012 r. – 180 zł brutto,

- płatnikiem składek a **W. B.**. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie w miesiącu wrześniu 2012 r. – 180 zł brutto,

- płatnikiem składek a **A. M.**. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Międzynarodowej Wystawie Psów – opis psów. Z tytułu zawartej umowy ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie w miesiącu maju 2012 r. – 360 zł brutto.

Z treści przedstawionych do kontroli umów oraz zebranego materiału dowodowego wynika, że przedmiotem umów nie było wykonywanie materialnego, przyszłego dzieła, obiektywnie pewnego do osiągnięcia, samoistnego, które jako niezależny byt nie jest związane z osobą je wykonującą i może być poddane ocenie na istnienie wad fizycznych. Ponadto

dla umowy o dzieło charakterystyczna jest swoboda wykonawcy co do miejsca i czasu wykonania dzieła. Natomiast w niniejszej sprawie usługodawca wykonuje usługę w ściśle określonym miejscu i w określonym czasie.

W ocenie Oddziału charakter wykonywanych czynności wskazuje, że w/w umowy o dzieło miały charakter umów o świadczenie usług, do których zgodnie z art. 750 kc stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

W okresie realizacji w/w umów ubezpieczeni *M. L., J. K., L. D., W. K., W. B., A. M.* nie posiadali innego tytułu do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych. W związku z powyższym ubezpieczeni winni zostać zgłoszeni do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w spornych okresach.

/decyzje w aktach ZUS/

W odwołaniu z dnia 8 grudnia 2015 r. płatnik Związek (...) w Polsce złożył odwołanie i wniósł o uchylenie zaskarżonych decyzji i zasądzenie od strony pozwanej kosztów zastępstwa procesowego. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. naruszenie art. 627 k.c. i następnie poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż umowy o dzieło zawarte między stronami są umowami zlecenia,

2. art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r., Nr 90, poz. 631 ze zm.) w związku z art. 627 k.c. i następnie przez uznanie, że zawarte pomiędzy stronami umowy nie wyczerpują swoim zakresem przedmiotowym treści umowy o dzieło, lecz w ocenie organu stanowią umowy zlecenia,

3. art. 13 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez nieprawidłową wykładnię przepisu i nieprawidłowe przyjęcie, że ubezpieczeni jako osoby świadczące usługi na rzecz skarżącego podlegały obowiązkowemu ubezpieczeniu w ramach tego przepisu pomimo, że nie wystąpiły przesłanki jego zastosowania albowiem zawarte umowy były umowami o dzieło,

4. art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych poprzez przyjęcie, iż ubezpieczeni podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego jako osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia, podczas gdy treść samych umów jak też ich cechy wskazują wprost na umowy o dzieło,

5. art. 6 ust. 1 pkt 4 ZUS poprzez przyjęcie, iż stroną skarżąca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym wobec zatrudnienia na podstawie umowy zlecenia, stanowiły umowy o dzieło,

6. naruszenie art. 80 kodeksu postępowania administracyjnego polegające na przekroczeniu granic działania na podstawie przepisów oraz dokonanie wadliwej oceny dowodów przyjmując, iż umowy zawarte między stronami były umowami zlecenia, pomimo braku takich podstaw, a wręcz pomimo sytuacji, gdy na podstawie całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego należało wnioskować, iż umowa łącząca strony ustawy w sytuacji, w której powołane umowy łączące strony były umowami o dzieło, a tym samym w/w ubezpieczeni nie podlegali ubezpieczeniom społecznym,

7. naruszenie postanowień art. 6 i 7 k.p.a. poprzez prowadzenie postępowania w sposób nie uwzględniający słusznego interesu obywateli,

8. naruszenie art. 8 k.p.a., zgodnie z którym postępowanie winno być prowadzone w sposób pogłębiający zaufanie obywateli do organów publicznych i administracji,

9. postępowanie niezgodne z art. 9 k.p.a. stanowiącym o obowiązku wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego w zakresie kroków podejmowanych przez organ administracji publicznej, nie wskazania wszystkich dokumentów, na podstawie których organ podjął rozstrzygnięcie w sprawie.

/odwołanie – k. 2 – 7, k. 2 – 7 w aktach VIII U 3333/15, k. 2 – 7 w aktach VIII U 3334/15, k. 2 – 7 w aktach VIII U 3335/15, k. 2 – 7 w aktach VIII U 3336/15, k. 2 – 7 w aktach VIII U 3337/15/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc argumentację z zaskarżonych decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 12 – 14, k. 12 – 14 w aktach VIII U 3333/15, k. 12 – 14 w aktach VIII U 3334/15, k. 11 – 13 w aktach VIII U 3335/15, k. 12 – 14 w aktach VIII U 3336/15, k. 12 – 14 w aktach VIII U 3337/15/

Postanowieniem z dnia 30 maja 2016 r. Sąd połączył sprawę VIII U 3333/15, VIII U 3334/15, VIII U 3335/15, VIII U 3336/15, VIII U 3337/15 ze sprawą VIII U 3332/15 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/postanowienie – k. 16 w aktach VIII U 3333/15, k. 16 w aktach VIII U 3334/15, k. 15 w aktach VIII U 3335/15, k. 16 w aktach VIII U 3336/15, k. 16 w aktach VIII U 3337/15/.

Na rozprawie w dniu pełnomocnik Związku poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, pełnomocnik A. M., J. K. i M. L. poparł odwołania. Zainteresowany L. D. poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań oraz zasądzenie kosztów.

/protokół rozprawy z dnia 19 października 2016 r. – 00:16:36 – 00:27:46 – płyta CD – k. 65/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Związek (...) w Polsce został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym 15 października 2003 r.

/bezsporne/

W dniach od 28 października 2014 r. do 25 listopada 2014 r. u płatnika składek przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, w wyniku czego sporządzono protokół kontroli.

/niesporne/

Płatnik składek zajmuje się promowaniem psów rasowych, pokazami, imprezami, hodowlą zwierząt. Oddział w Ł. zatrudnia na etacie 3 pracowników w sekretariacie oraz księgową i sprzątaczkę. Nadto na pokazy, zawody związek zatrudnia kilkadziesiąt osób: bileciarzy, ochroniarzy. Sędziowie na pokazy zatrudniani są na podstawie umów o dzieło. Sędziowie dokonują oceny i na wystawach jest sportowa forma kwalifikacji psów do hodowli. Każdy sędzia dokonuje oceny jednego psa. Każdy sędzia opisuje wybraną rasę psa. Nikt nie może sędziemu nic narzucić, jest to w pełni samodzielne działanie. Każdy dokonuje oceny indywidualnie według własnych kryteriów. Następnie kwalifikacji dokonują osoby, które pracują społecznie w związku i na podstawie tych tworzonych przez sędziów dokonują kwalifikacji.

/zeznania W. B. z dnia 19 października 2016 r. – 00:08:14 – 00:14:01 – płyta CD – k. 65, karty oceny psa – k. 55 – 61/

Pomiędzy **M. L.**, a płatnikiem składek Związkiem (...) Oddział w Ł. zawarto umowę o dzieło na okres od 16 września 2012 r. do 16 września 2012 r. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 180 zł.

/umowa i rachunek – k. 2 akt ZUS dot. M. L./

Pomiędzy **J. K.**, a płatnikiem składek Związkiem (...) Oddział w Ł. zawarto umowę o dzieło na okres od 5 maja 2012 r. do 6 maja 2012 r. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Międzynarodowej Wystawie Psów /opis psów. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 360 zł.

/umowa i rachunek – k. 2 akt ZUS dot. J. K./

Pomiędzy **L. D.**, a płatnikiem składek Związkiem (...) Oddział w Ł. zawarto umowę o dzieło na okres od 5 maja 2012 r. do 5 maja 2012 r. Przedmiotem w/w umowy było: oprawa muzyczna. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 940 zł.

/umowa i rachunek – k. 2 akt ZUS dot. L. D./

Był to program artystyczny autorstwa zainteresowanego.

/zeznania zainteresowanego L. D. z dnia 19 października 2016 r. – 00:04:49 – 00:07:37 – płyta CD – k. 65/

Pomiędzy **W. K.**, a płatnikiem składek Związkiem (...) Oddział w Ł. zawarto umowę o dzieło na okres od 22 września 2012 r. do 22 września 2012 r. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów (wykonywanie opisu psa). Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 180 zł.

/umowa i rachunek – k. 1 akt ZUS dot. W. K./

Pomiędzy **W. B.**, a płatnikiem składek Związkiem (...) Oddział w Ł. zawarto umowę o dzieło na okres od 16 września 2012 r. do 16 września 2012 r. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 180 zł.

/umowa i rachunek – k. 1 akt ZUS dot. W. B./

Pomiędzy **A. M.**, a płatnikiem składek Związkiem (...) Oddział w Ł. zawarto umowę o dzieło na okres od 5 maja 2012 r. do 6 maja 2012 r. Przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Międzynarodowej Wystawie Psów – opis psów. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 360 zł.

/umowa i rachunek – k. 1 akt ZUS dot. A. M./

Z tytułu powyższych umów nazwanych umowami o dzieło płatnik nie dokonał zgłoszeń w/w zainteresowanych do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego oraz nie dokonał wyrejestrowania z w/w ubezpieczeń.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, w tym akta organu rentowego. Dokumenty te nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a zatem stanowią w pełni wiarygodne źródło dowodowe oraz w oparciu o zeznania W. B. oraz zainteresowanych, których wiarygodność również nie została zasadnie podważona w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń odwołania są zasadne.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą prostą - szczególnie w odniesieniu do różnych form działań i prac w sferze kultury. I tak np. podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia

składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna czynności wykonywanych w ramach zawartych umów pomiędzy Związkiem (...) w (...) Oddział w Ł., a zainteresowanymi *M. L., J. K., L. D., W. K., W. B., A. M.* (ocena czy czynności te wykonywane były na podstawie umów zlecenia czy umów o dzieło), czego pochodną jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (t. j. Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585, ze zm.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Z mocy art. 13 pkt 2 wspomnianej ustawy zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie, jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Należy podkreślić, iż stosownie do art. 353¹ k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

Stosownie do treści art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do

wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie zaś z treścią art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania). Z mocy art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się odpowiednio do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku /por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Podkreślenia wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu.

Kolejną cechą umowy dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522). Przyjmujący zamówienie odpowiada zatem za jakość dzieła i określa metodologię jego wykonania. Dzieło powinno jednak posiadać cechy określone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Wykonanie dzieła zwykle wymaga określonych kwalifikacji, umiejętności i środków (W. C., Zobowiązania, 2007, s. 464).

W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienia doprowadziły do konkretnego, w przyszłości, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Umowa zlecenia nie akcentuje tego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie wynik zatem (jak w umowie o dzieło), lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku,

są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. przedmiotem istotnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 r. III AUr 357/93).

Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że w odniesieniu do spornych umów zawartych przez płatnika składek z w/w zainteresowanymi, Sąd Okręgowy zważył, że posiadają one cechy essentialia negotii umów o dzieło.

Zgodnie z treścią umów, jakie odwołujący się płatnik zawarł z zainteresowanymi:

- **M. L.**, przedmiotem umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów.
- **J. K.**, przedmiotem umowy było: sędziowanie na Międzynarodowej Wystawie Psów /opis psów.
- **L. D.**, przedmiotem umowy było: oprawa muzyczna.
- **W. K.**, przedmiotem w/w umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów (wykonanie opisu psa).
- **W. B.**, przedmiotem umowy było: sędziowanie na Wystawie Psów,
- **A. M.**, przedmiotem umowy było: sędziowanie na Międzynarodowej Wystawie Psów – opis psów”.

Analizując charakter zleconych zainteresowanym czynności oraz sposobu ich wykonywania w kontekście konstytutywnych cech umowy o dzieło, zdaniem Sądu należy przyjąć, iż w/w czynności wykonane przez ubezpieczonych: stanowią dzieło w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Wskazać należy, iż w tego rodzaju pracy w ocenie Sądu wymaga się od wykonawcy szczególnych umiejętności i predyspozycji wymaganych przy umowie o dzieło. Gotowe opisy zwierząt, oceny wystawiane kandydatom na sędziego czy też poprowadzenie imprezy – wystawy psów posiadały zatem charakter niepowtarzalny i zindywidualizowany.

Ponadto wskazać należy, że wynagrodzenie za wykonanie przedmiotów spornych umów o dzieło zostało ustalone w formie ryczałtu, a więc w ściśle określonej wysokości, a termin jego płatności nastąpił po przekazaniu dzieła, co stanowi element charakterystyczny dla umów rezultatu – (por. teza nr 2 zawarta w wyroku SN z dnia 21 lipca 2016 r., I UK 313/15, L. Nr (...)).

Zdaniem Sądu orzekającego czynności wykonywane przez zainteresowanych miały charakter czynności przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 KC - uprawnienia z tytułu rękojmi).

Sąd Okręgowy podziela także pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie I UK 313/15, legalis nr 1507962, zgodnie z którym przyszły rezultat stanowiący przedmiot umowy o dzieło musi być z góry przewidziany i określony (oznaczony) na podstawie wskazanych w umowie podstaw, co może nastąpić nie tylko poprzez zastosowanie metod opisowych, ale także przez odwołanie się do dostarczonej przez zamawiającego dokumentacji technicznej, projektów czy rysunków. Należy także dodać, że charakterowi umowy o dzieło nie sprzeciwia się ani jego wykonywanie w godzinach udostępnienia miejsca realizacji umowy, ani zastosowanie do wykonania dzieła materiałów dostarczonych przez zamawiającego (art. 633, art. 636 § 2, art. 638 § 1 zdanie drugie kc), ani wreszcie kontrolowanie samego procesu powstawania dzieła pod względem dochowania terminów umożliwiających ukończenie dzieła we właściwym czasie (art. 635 KC) oraz zgodności z kryteriami określonymi w umowie (art. 636 § 1 KC). Tak jak to miało miejsce w przypadku ubezpieczonych na podstawie zawartych przez nich umów z płatnikiem składek.

W powyższej sytuacji, wbrew twierdzeniom organu rentowego, brak było powodów by sporne umowy uznać za umowy o świadczenie usług, z którymi wiąże się obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne.

Z tych względów, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 i 3 wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzeń pełnomocników Sąd ustalił, w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 490) oraz w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 oraz §12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. j. Dz. U. z 2013 r. Nr 461), zgodnie z wnioskami, według norm przepisanych i zasądził od ZUS I Oddział w Ł. na rzecz Związku (...) w (...) Oddział w Ł. kwotę 1080 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a na rzecz A. M., J. K., M. L. kwoty po 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS.

K.K.-W.